

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **M. H. V.**, zastoupen Mgr. Soňou Adamovou, advokátkou, se sídlem Pplk. Sochora 740/34, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 3. 2017, č. j. 32 Az 16/2016 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) požádal dne 23. 12. 2015 o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že je národnosti Kinh, je buddhista a nebyl členem politické strany ani organizace a nemá žádné politické přesvědčení. Do České republiky přicestoval v roce 2013. Dříve v České republice pobýval od října 2008 do července 2010 a od května 2011 do října 2012. Je ženatý a má 4 děti. Jeho rodina žije ve Vietnamu. Z Vietnamu vycestoval z finančních důvodů, hodně se zadlužil a chtěl si opatřit práci. Žádost o mezinárodní ochranu podal z důvodu, že si nemůže prodloužit vízum, neboť byl odsouzen k trestu vyhoštění za pěstování marihuany; chtěl by svůj pobyt na území České republiky uvést do souladu s právními předpisy. V návratu do Vietnamu mu brání velké dluhy, kvůli nimž by měl v zemi svého původu velké problémy, což by postihlo i jeho rodinu, neboť by neměli peníze a jeho nejstarší dcera by již nemohla navštěvovat vysokou školu, která se platí.

Rozhodnutím ze dne 24. 3. 2016, č. j. OAM-204/LE-LE05-LE05-2015, žalovaný rozhodl, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobou, kterou Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Stěžovatel namítl nezákonnost postupu žalovaného, kterou spatřuje ve skutečnosti, že v jednom dni (4. 1. 2016) byl podroben úkonu k poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a rovněž s ním byl proveden pohovor k uvedené žádosti. Ve shodný den mu byla rovněž formálně dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Popsaným postupem byl stěžovatel ve skutečnosti „vytěžen“ a uvedené „vytěžení“ bylo následně přidáno k předem připraveným standardním materiálům o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu. To odporuje smyslu řízení o mezinárodní ochraně, které je zaměřené na konkrétní osobu a zjištění, zda v konkrétním případě je dán některý z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

Dále namítl, že možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí mu byla dána pouze formálně, aniž by byly zajištěny řádné podmínky pro výkon tohoto práva.

Stěžovatel uvedl, že měl právo zvolit si podpůrce, čímž by bylo dosaženo rovnosti jeho postavení jako žadatele o udělení mezinárodní ochrany ve správním řízení, neboť by se s danou osobou mohl radit. Krajský soud se však ke stěžejní námitce, že seznámení se s podklady rozhodnutí bylo jednak formálním aktem a zároveň aktem právně „kulhajícím“, neboť stěžovateli nebylo umožněno zvolit si podpůrce, nijak nevyjádřil.

Z uvedených důvodů došlo dle názoru stěžovatele k porušení právních záruk na vedení řádného a spravedlivého procesu.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil.

Žalovaný odkázal na své rozhodnutí a rozsudek krajského soudu, které považuje za souladné se zákonem. Konstatoval, že v případě stěžovatele nebyly splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Ve správním řízení postupoval zcela standardně způsobem, který neodporuje zákonu. Pohovor se stěžovatelem byl veden za přítomnosti tlumočnicka vietnamského jazyka a před jeho provedením byl stěžovatel rovněž poučen ve vietnamském jazyce. Dále byla stěžovateli dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, případně je doplnit, což výslovně odmítl. Pokud by se stěžovatel chtěl k podkladům rozhodnutí vyjádřit, byly by mu přeloženy do vietnamského jazyka. Správní řízení bylo se stěžovatelem vedeno dostatečně individuálně, přičemž byly posouzeny podmínky pro udělení všech forem mezinárodní ochrany.

Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda význam posouzení kasačních námitek podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, tedy její přijatelnosti (§ 104a s. ř. s.).

Zákonný pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, je typickým neurčitým právním pojmem. Jeho výklad provedl například Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), podle kterého platí: „*Přesahem vlastních zájmů stěžovatele [...] je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“

K namítanému průběhu řízení o žádosti o mezinárodní ochranu Nejvyšší správní soud konstatuje, že postup, při němž v jeden den (4. 1. 2016) stěžovatel jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany v souladu s § 10 odst. 2 zákona o azylu poskytl údaje ke své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, dále s ním byl proveden podle § 23 odst. 1, 3 zákona o azylu pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a následně byl stěžovatel v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu seznámen s podklady rozhodnutí, respektive je mu dána možnost se s nimi seznámit, není v rozporu s žádným právním předpisem; jedná se o postup, který je standardní zejména v případech, které nejsou příliš složité.

V nyní projednávané věci stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany (resp. při poskytnutí údajů k uvedené žádosti) a při pohovoru neuváděl a v průběhu správního řízení ani jinak nevyšly najevo žádné relevantní skutečnosti, jež by mohly nasvědčovat existenci některého z důvodů, pro který by mu mohla být podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu udělena mezinárodní ochrana, čímž ostatně žalovaný a následně i krajský soud odůvodňují svá rozhodnutí.

Nelze opomenout ani skutečnost, že stěžovatel měl po celou dobu řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v rámci něhož měl zajištěného tlumočníka, možnost vyjádřit se k jeho průběhu. Stěžovatel ovšem nic takového neučinil, neuplatnil žádné výtky, připomínky či námitky a nevznesl jakoukoli žádost, ačkoli mu v tom nic nebránilo.

Stěžovatel dále v žalobě ani v kasační stížnosti nijak nekonkretizoval důvody, na základě nichž se domnívá, že mu nebyly zajištěny řádné podmínky k seznámení se s podklady rozhodnutí a možnost seznámit se s podklady rozhodnutí mu byla dána pouze formálně. S touto námitkou se tedy zdejší soud mohl vypořádat také jen v obecné rovině.

Ze správního spisu ve vztahu k uvedené námitce vyplývá, že dne 4. 1. 2016 poté, co stěžovatel poskytl údaje ke své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a co s ním byl proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, byla stěžovateli dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí (viz protokol o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 4. 1. 2016). O jeho právu ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu žalovaný stěžovatele řádně poučil a sdělil mu, které podklady pro své rozhodnutí shromáždil. Stěžovatel ovšem žalovanému výslovně sdělil, že se s obsahem těchto podkladů seznámit nechce, nechce se k nim nijak vyjádřit a nenavrhuje jejich doplnění. Stěžovatel pouze uvedl, že je pro něj složité se vrátit do Vietnamu, potřebuje zůstat v České republice, aby vydělal na splacení svých dluhů. V této souvislosti je rovněž vhodné zdůraznit, že při předmětném úkonu byl přítomen tlumočník, s nímž si stěžovatel, jak sám prohlásil, rozuměl a neměl proti němu žádné výhrady. Stěžovatel

tedy nemůže důvodně namítat, že by snad něčemu neporozuměl. Pro úplnost zbývá dodat, že dotčené podklady nebylo nutné překládat do vietnamštiny již z toho důvodu, že se s jejich obsahem stěžovatel odmítl seznámit. Za popsané situace žalovaný nepochybil, pokud při svém rozhodování vycházel z podkladů, s jejichž výčtem byl stěžovatel řádně seznámen, ale odmítl se seznámit s jejich obsahem a neměl k nim jakékoli výhrady.

Nejvyšší správní soud k námitce stěžovatele, že se krajský soud nevypořádal se žalobní námitkou, že stěžovateli nebylo umožněno zvolit si podpůrce, konstatuje, že z napadeného rozsudku krajského soudu lze seznat, že se krajský soud otázkou, zda stěžovateli nebyla upřena některá z jeho práv, zabýval a dospěl k závěru, že řízení před žalovaným nebylo zatíženo žádnou vadou a stěžovatel byl poučen o všech svých právech a povinnostech. Ačkoli se krajský soud k námitce vztahující se k osobě podpůrce nepochybně mohl vyjádřit konkrétněji, lze pod jeho závěry zahrnout také vypořádání uvedené námitky. Ostatně již Ústavní soud připustil, že „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvrácení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ [nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08 (N 26/52 SbNU 247); rozhodnutí Ústavního soudu je dostupné na nalus.usoud.cz].

Nejvyšší správní soud v této souvislosti pro úplnost poznamenává, že podle § 36 odst. 4 správního řádu má účastník řízení při jednání se správním orgánem právo na konzultace s osobou, která mu podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v relevantním znění (dále jen „občanský zákoník“), může jako podpůrce napomáhat při rozhodování. Účastník řízení přitom musí správnímu orgánu doložit existenci tohoto právního vztahu pravomocným rozhodnutím soudu o schválení smlouvy o nápomoci, neboť správnímu orgánu tento vztah nemusí být znám (Potěšil, L. *Správní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 199 a násl.). Ze správního spisu neplyne, že by stěžovatel žalovanému dokládal rozhodnutí soudu o schválení smlouvy o nápomoci. Pokud osoba nenaplnuje zákonné podmínky nápomoci při rozhodování, nemůže se domáhat konzultací s podpůrcem dle § 36 odst. 4 správního řádu. V této souvislosti je dále vhodné zejména zdůraznit, že nápomoc při rozhodování je upravena v § 45 a násl. občanského zákoníku a uplatní se v případech, kdy je zletilá osoba stížena duševní poruchou, která jí působí potíže při rozhodování, přičemž není omezená ve své svéprávnosti. Osobě se zdravotním postižením je tedy zachována svéprávnost, rozhoduje se na základě své vlastní vůle, ale za pomoci osoby podpůrce. Ze spisového materiálu ovšem neplyne, že by stěžovatel trpěl jakoukoli duševní poruchou, což ostatně ani on sám nikdy netvrdil. Naopak při poskytnutí údajů výslovně uvedl, že je zdravotně zcela v pořádku. Za uvedené situace tedy vůbec nepřicházela v úvahu aplikace § 36 odst. 4 správního řádu a žalovaný tedy ani neměl důvod stěžovatele v uvedeném směru jakkoli poučovat a nelze mu ani vytýkat, že by stěžovateli neumožnil konzultace s podpůrcem. Předmětná námitka stěžovatele je tedy s ohledem na okolnosti věci zjevně bezpředmětná.

IV. Závěr a náklady řízení

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal relevantní argumenty svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti stěžovatele. Projednávaná věc se netýká právních otázek, které by dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které by byly judikaturou řešeny rozdílně. Naopak ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti. Nebyl shledán ani důvod pro přistoupení k judikатурnímu odklonu nebo zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či hrubého pochybení při výkladu

pokračování

hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Z uvedených důvodů ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. června 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu